

MAGYAR NEMZETI BANK

**NEGYEDÉVES
JELENTÉS**

2007. július 16.

**Beszámoló az MNB 2007
második negyedévi tevékenységéről**

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	5
3. Devizatartalékok	6
4. Emissziós tevékenység	7
5. Fizetési rendszerek	10
5.1. A VIBER teljesítménye	10
5.2. Bankközi együttműködés	11
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	13

1. Monetáris politika

2007 második negyedévében a Monetáris Tanács egy alkalommal változtatott a jegybanki alapkamaton, melynek értéke így június 26-i hatállyal 8 százalékos szintről 7,75 százalékra csökkent. A Tanács döntését az inflációs alapfolyamatot megragadó rövidbázisú, szezonálisan kiigazított maginfláció 3 százalékos szintre való mérséklődésével, és ezzel összefüggésben a magas szinten beragadó inflációs várakozásokból fakadó kockázatok csökkenésével magyarázta. A Tanács közleményében azt is hangsúlyozta, hogy az irányadó kamati csökkenése a kedvező befektetői kockázati megítélés fennmaradása esetén is csak az inflációs kockázatok további mérséklődése mellett lehetséges.

A Magyar Nemzeti Bank 2007. május 21-én publikálta a „*Jelentés az infláció alakulásáról*” című rendszeres kiadványát, mely a februári felülvizsgálatot követően egy teljes körű előrejelzést tartalmazott. A jelentésben a jegybank most első ízben adott előrejelzést 2009-re is. A közel három évre előretételezett prognózis szerint 2007 második negyedévtől kezdődően fokozatos dezinfláció várható, és a fogyasztóiár-index a monetáris politika számára releváns 5-8 negyedéves időhorizonton belül a célnak megfelelő szintre mérséklődhet.

A jelentésben vázolt inflációs alappályát továbbra is kétirányú, de eredőjében felfelé mutató kockázatok övezik. A magasabb infláció kialakulásának irányába mutató legfontosabb kockázatot a munkapiaci alkalmazkodás jelenti, amennyiben az magasabb ár- és bérvárakozásokkal párosul. Ellenkező irányba hathat ugyanakkor, ha a költségvetési kiigazítás következtében kialakuló negatív kibocsátási rés dezinflációs hatása nagyobb lesz a vártnál, illetve ha a keresleti komponensek nagyobb mértékben esnek vissza.

A jelentés megállapítja, hogy a bérek esetében markáns eltérés tapasztalható a feldolgozóipar és a szolgáltatószektor béralakulásának inflációra gyakorolt hatását illetően. Míg a feldolgozóiparban a magas termelékenység összhangban van a szektorban megfigyelt bérdinamikával, a szolgáltatószektor béralakulása erősödő költségnyomás irányába mozdult el. Az előrejelzés alappályája a három lehetséges alkalmazkodási csatorna (ár, bér, ill. létszám) közül már rövidebb távon is az erőteljes béral alkalmazkodással és enyhe árnyomással számol. Jelentős kockázatot képvisel ugyanakkor, hogy a várttal ellentétben a bérdinamika nem csökken, és így az alappályában bemutatottnál nagyobb mértékű áremelkedés valósul meg. Ez a kimenetel különösen akkor hordoz nagymérvű inflációs kockázatot, ha az ár- és bérvárakozások tartós megemelkedésével áll összefüggésben.

A jelentésben a konjunktúrafolyamatok előrejelzésének alapját az erős külső konjunktúra és a korábbi várakozásoknál gyengébb belső kereslet képezi. A gazdasági növekedés tekintetében 2007-ben jelentős lassulás várható, melynek elsődleges oka a lakossági fogyasztás nagyobb mértékű csökkenése. Az említett hatás következtében – a jövő évtől várt enyhe gyorsulás ellenére is – az előrejelzés teljes horizontján a potenciális szinttől elmaradó gazdasági aktivitás, azaz negatív kibocsátási rés várható.

A Központi Statisztikai Hivatal által közzétett részletes adatok alapján 2007 első negyedévében a bruttó hazai termék 3,0 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Bár az éves index a növekedési ütem csökkenését mutatja a tavalyi évhez képest, 2006 negyedik negyedéve óta a rövidbázisú indexek már nem jeleznek további gazdasági lassulást. Ennek hátterében két tényező állhat. Az egyik a korábban stagnáló-hanyatló beruházási aktivitás korrekciója, ami összhangban volna a gépek és szállítóeszközök importforgalmának január–februári gyorsulásával, illetve a külföldi konjunktúrával kapcsolatos továbbra is igen optimista várakozásokkal. Másrészt a lakossági fogyasztás reakciója a reáljövedelmek csökkenésére elnyújtottabb lehet.

A tárgyidőszakban határozott fordulat következett be a beruházások volumenében. A korábbi negyedévek csökkenését követően kiugró dinamikát mutatott a vállalati szektor, a feldolgozóiparnak köszönhetően. Az elsősorban exportorientált ágazatokban a növekedést egy egyedi nagyberuházás is emelte, de e tétel nélkül is kiemelkedően erős e körben a dinamika, így megalapozott trendfordulóról beszélni.

Ezt a konjunktúráról alkotott kissé kedvezőbb képet mindazonáltal beárnyékolják az ipari termelés dinamikájáról beérkezett májusi információk. Miközben a belföldi értékesítések stagnáltak, az exportértékesítés korábban historikusan magas dinamikája határozott lassulást mutatott. A termelés lassulása ellentmondani látszik a továbbra is erős európai konjunktúrának, és egyedülálló régiós versenytársaink körében is; így nem zárható ki, hogy a magyar export versenyképességi problémáit tükrözi.

Az előzetes folyó fizetésimérleg-adatok szerint 2007 első negyedévében a nemzetgazdaság külső finanszírozási igénye a 2006 végén megfigyelt szint körül alakult, és a GDP 3,8 százalékát tette ki. A külső finanszírozási pozíció tehát nem javult tovább számottevő mértékben. Az előző negyedévhez hasonlóan a jelentős nem adósságeneráló forráskiáramlás következtében a folyó fizetési mérleg finanszírozásában az adósságeneráló források játszottak meghatározó szerepet.

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

A Magyar Nemzeti Bank 2007. április 10-én publikálta a „*Jelentés a pénzügyi stabilitásról*” című kiadványt. A jelentésben részletesen foglalkoztunk a pénzügyi közvetítőrendszer külső környezetében, valamint belső működésében megjelenő kockázatok bekövetkezésének valószínűségével és mértékével.

A külső környezet tekintetében a jelentés hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikában bekövetkezett irányváltásnak köszönhetően mind a reálgazdasági, mind a pénzügyi stabilitás erősödött. A megváltozott makrogazdasági környezet azonban átmeneti terhet ró a gazdaság szereplőire, és ezáltal új kockázatokkal szembesíti a hazai pénzügyi közvetítőrendszert. Ebből a szempontból elsősorban a pénzügyi intézmények legfőbb adószai: a háztartások és a vállalatok hitelkeresletét és hitelkockázatát vizsgáltuk. A pénzügyi közvetítőrendszer szereplőinek működésére jellemző, hogy a jövedelmezőség hosszú távú fenntartására törekednek, s emiatt növekszik körükben a hitelkínálati nyomás, a külföldre történő terjeszkedés, valamint a bankcsoporton belüli kapcsolatok kihasználása. A kiadványban ezen tényezők rövid és hosszú távú előnyeire, valamint kockázataira fókuszáltunk.

A jelentés publikálása után több fórumon is kerestük a lehetőséget a külső szakértőkkel való egyeztetésre, illetve a kereskedelmi bankokkal való konzultációra. Ezek közül a publikálás után egy hónappal, 2007. május 9-én megrendezett MNB-klub volt a legszélesebb körű. A nyilvános fórumra felkért hozzászólókat is meghívtunk, akik kereskedelmi banki szempontból reagáltak az általunk elmondottakra.

Az MNB – a PSZÁF és a PM képviselőivel együtt – 2007. májusban részt vett az osztrák hatóságok által szervezett, *válságkezeléssel* foglalkozó konferencián. A konferencia azt tűzte ki célul, hogy a régió – a Cseh Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, Ausztria, Magyarország – szakértői megvitassák az egyes országok válságkezelési gyakorlatát, a szimulációs gyakorlatokkal kapcsolatos tapasztalatokat és a témával kapcsolatos aktuális kérdéseket, problémákat.

Emellett a konferencia kiemelt célja volt a régió bankcsoport-szerkezetéhez igazodó regionális együttműködés erősítése mind az egyes hatóságok, mind az országok között. Ennek megfelelően megállapodás született a résztvevők között egy

jövőbeni – 2008-ban, illetve 2009-ben megtartandó – régió-szintű válságszimulációs gyakorlat megtartására.

Az IMF az általa indított hároméves munkaprogram (Coordinated Compilation Exercise for Financial Soundness Indicators) keretében 2007. január 25-én publikálta a projekt során elkészített adatok és mutatók első csomagját. A program annak érdekében indult, hogy elősegítse a pénzügyi rendszer kulcsfontosságú makroprudenciális elemzési eszközeinek, a pénzügyi stabilitási indikátoroknak nemzetközileg összehasonlítható módon történő összeállítását és széles körű alkalmazását. A projekt tapasztalatainak összegzésére az IMF 2007. május végén konferenciát szervezett, amelyen a résztvevő országok – közöttük az MNB – képviselői mellett különböző, a projekt melletti tanácsadó testületbe (CCE Reference Group) tagokat delegáló nemzetközi szervezetek – többek között az EKB – is részt vettek. A projekt tanulságaira, továbbfejlesztésének irányaira és módszereire vonatkozó részletes kérdőívet az ülést követően kellett megválaszolni, a projekt végleges lezárására csak a feldolgozást követően, várhatóan 2007 őszén kerül sor.

2007. június elején harmadik alkalommal szervezett szakmai konzultatív fórumot a Pénzügyi stabilitási terület a pénzügyi kultúra fejlesztése iránt elkötelezett hatóságok és nonprofit szervezetek számára. A résztvevők köre tovább bővült a Diákhitel Zrt.-vel és a Pécsi Tudományegyetem pénzügyi képzéssel és fogyasztóvédelemmel foglalkozó területével. A pénzügyi fogyasztóvédelemmel, a diákhitelezéssel, valamint a felnőttek pénzügyi képzését támogató DOLCETA programmal kapcsolatos előadások kapcsán lehetőség nyílt információcserélni és konzultálni a különböző intézmények pénzügyi kultúra terén tervezett lépéseiről, továbbá a jövőbeni együttműködés lehetséges formáiról.

2007. június közepén az Alternatív Közgazdasági Gimnáziumban befejeződött a jegybank által támogatott pénzügyi oktatási anyag féléves próbatanítása. Az oktatás tapasztalatai alapján mind az oktató, mind a diákok kedvező véleményt adtak az anyag felépítéséről, témáiról, a megszerzett ismeretek gyakorlati hasznosíthatóságáról. A pozitív visszajelzések alapján lehetőség nyílik az oktatási segédanyag továbbfejlesztésére és tananyaggá alakítására.

3. Devizatartalékok

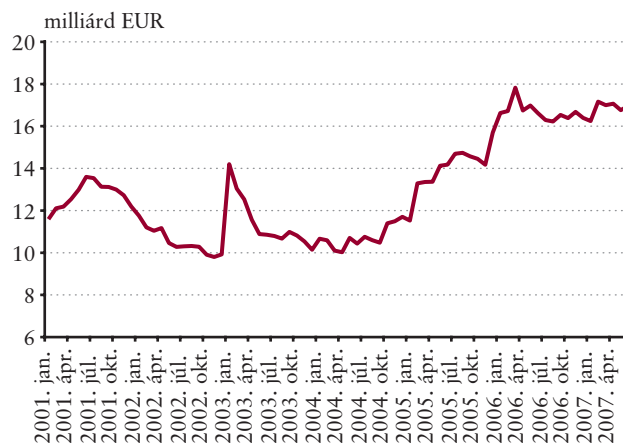
2007 második negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 16 966 millió euro volt, ami 33 millió euro csökkenést jelent a 2007. március végi 16 999 millió euróhoz képest.

A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tétel befolyásolták:

Az Államadósság Kezelő Központ megbízásából végrehajtott műveletek hozzávetőlegesen ugyanannyi befolyást és kifolyást eredményeztek: a felvett 300 millió euro rulírozó hitel és 110 millió euro strukturált hitel a tartalékállomány növekedéséhez járult hozzá, míg az adósságkezeléshez kapcsolódó kifizetések (kötvények és hitelek kamatfizetésére, törlesztése stb.) 380 millió euro csökkenést okoztak. Az MNB saját adósságkezeléséhez kapcsolódó kifizetései közel 300 millió eurót tettek ki, melyből 270 millió euro egy júniusban lejáró jenkötvény törlesztéséből adódott. Az MNB-nél elhelyezett devizabetétek június végén közel 370 millió euróval haladták meg a márciusi végi állományt. Az előre bejelentett euroeladások (piacra vezetés) az év második negyedévében 54 millió eurót tettek ki, a költségvetési szervek megbízásából végrehajtott

1. ábra

A devizatartalékok nagyságának alakulása

devizakifizetések 420 millió euro csökkenést okoztak. A tartalékon elért hozam 80 millió euróval, az Európai Bizottságtól érkező transferek 270 millió euróval gyarapították a tartalékállományt.

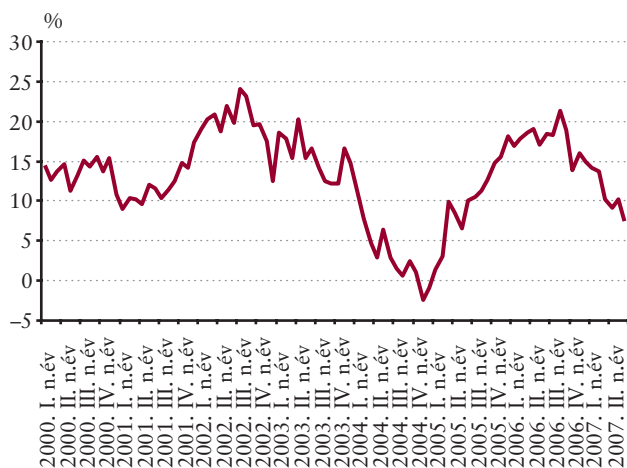
4. Emissziós tevékenység

Forgalomban lévő készpénz

2007. június 30-án a forgalomban lévő készpénz értéke 1987 milliárd forint volt, 8%-kal több, mint a megelőző év azonos időszakában. 2007 második negyedévében tovább folytatódott a forgalomban lévő készpénzállomány növekedési ütemének lassulása. Az első negyedévi 5 százalékpontos csökkenést követően a második negyedévben további 2,5 százalékponttal esett a növekedési ütem.

2. ábra

A forgalomban lévő készpénzállomány értékének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

Forgalomban lévő bankjegyek

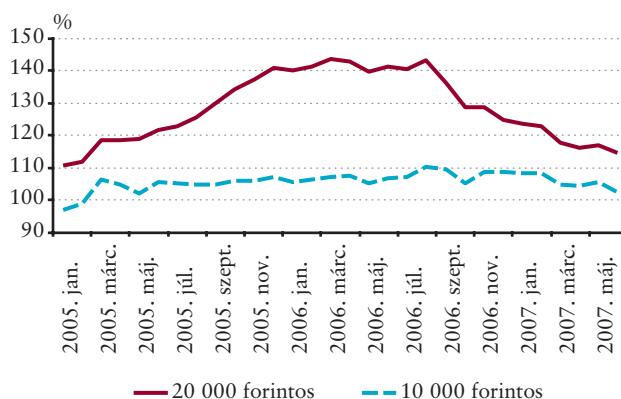
2007 második negyedévének végén a forgalomban lévő bankjegyalomány értéke 1953 milliárd forint volt, 7%-kal több mint egy évvel korábban.

A második negyedév során a forgalomban lévő 20 000 forintosok darabszáma átlag fölötti mértékben növekedett. A növekedés tendenciája azonban folyamatosan lassul, az előző év azonos időszakában tapasztalt 41%-ról 2007. június végére 14%-ra csökkent. Szintén csökken a 10 000 forintos bankjegyek növekedési üteme, a 2006. júniusi 7%-os gyarapodás tárgyév júniusában 2%-ra esett vissza.

5000 forintos bankjegyből 2007 második negyedévében kevesebbet igényelt a forgalom, június végén 4%-kal kevesebb bankjegy volt forgalomban, mint egy évvel korábban. A 2000 forintos bankjegyek forgalomban lévő mennyisége 2007 első negyedévében 2%-kal nőtt 2006 azonos időszakához viszonyítva.

3. ábra

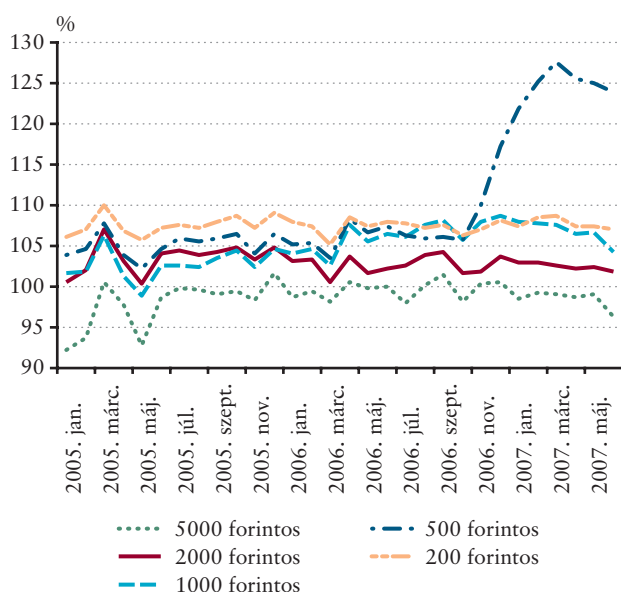
Nagy címletű bankjegyek mennyiségének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

A közepes címletekhez képest jelentősebb mértékben nőtt a kis címletek forgalomban lévő mennyisége. Március végén az 1000 forintos bankjegyből 4%-kal volt több forgalomban, mint 2006 azonos időszakában. Az összes bankjegy közül legjelentősebben az 500 forintosok állománya növekedett, június végén 24%-kal több forgott belőle a gazdaságban, mint egy évvel korábban. A növekedés fő oka az 500 forintos forgalmi bankjegy emlékváltozatának megjelenése, melynek egy részét valószínűleg emlékként félretették, ezért az kikerült a napi

4. ábra

Közepes és kis címletű bankjegyek mennyiségének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

1. táblázat**Forgalomban lévő bankjegy- és érmeállomány 2007. június 30-án**

(ezer darab)

Bankjegyek	20 000	10 000	5000	2000	1000	500	200	Összesen
	44 601	83 522	22 805	18 399	49 514	31 065	47 221	297 126
Érmék	100	50	20	10	5	2	1	Összesen
	147 473	102 019	190 252	227 085	315 741	879 679	1 026 062	2 888 311

forgalomból. A 200 forintos bankjegy második negyedév végén forgalomban lévő állománya 7%-kal haladta meg az egy évvel korábban forgalomban lévő mennyiséget.

Forgalomban lévő érmék

2007 második negyedévének végén 2888 millió darab érme volt forgalomban, 9%-kal, 240 millió darabbal több, mint az előző év azonos időszakában. Valamennyi érmecímlet mennyisége nőtt, átlag felett az 50, 5 és 2 forintos érmék mennyisége.

Készpénzforgalom

2007 második negyedévében az MNB pénztárai 285 milliárd forint értékű készpénzforgalmat bonyolítottak le, amely összességében 6%-kal kevesebb az előző év azonos időszakában mért értéknél. A forgalom csökkenése a jegybanki pénztárakba történő befizetések 10%-os növekedéséből, valamint a kifizetések 17%-os csökkenéséből ered.

Emlékérme-kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bank a „Magyar várak” sorozat részeként 2007. május 18-án, „Gyulai vár” elnevezéssel, 5000 forint névértékű ezüst emlékermét bocsátott ki. Az érmét Kiss György tervezte. Az emlékerméből 8000 darab verhető, ebből 4000 darab különleges – ún. proof – technológiával.

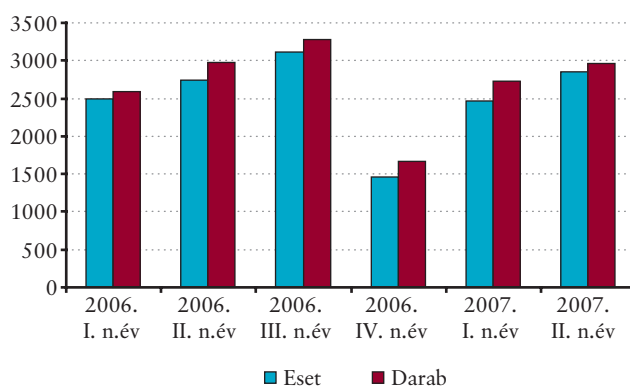
A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

Az országban előforduló hamisgyanús forint-, illetve külföldi bankjegyek és érmék szakértői vizsgálatát az MNB Nemzeti Készpénzszakértői Központja (NKK) végzi.

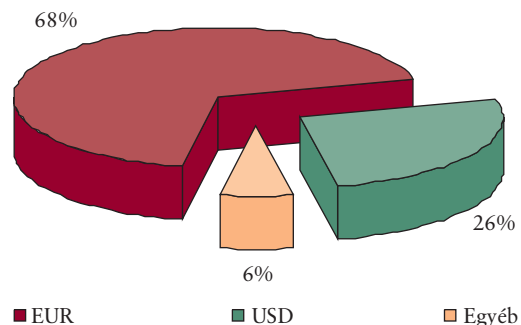
Az NKK uniós kötelezettségeinek eleget téve a második negyedévben is aktív résztvevője volt az euro hamisításának megelőzését, felderítését, visszaszorítását célzó európai intézményrendszernek. A kibocsátó felelőssége okán folyamatosan

monitorozza a forinthamisítás mennyiségi és minőségi jellemzőit annak érdekében, hogy a készpénzforgalom minden időben korszerű, megfelelően védett bankjegyekkel legyen biztosítva.

Az MNB szakértői 2007 második negyedévében 2857 esetből származó 2965 darab forgalomból lefoglalt forintbankjegyhamisítványt vizsgáltak. Ez a mennyiség mind az előfordulások, mind a darabszám tekintetében csaknem megegyezik az előző év azonos időszakában mért mennyiséggel, a készpénzforgalom biztonságát nem zavarja.

5. ábra**A forinthamisítások eset- és darabszáma****6. ábra****A hamis valuták eloszlásának alakulása**

(2007. II. negyedév)

A leggyakrabban hamisított címlet továbbra is az 1000 forintos, amely az összes hamisítvány 80%-át tette ki. Nyomdai eljárással a forintbankjegyeket továbbra sem hamisítják, az összes vizsgált hamisítványt valamely irodai sokszorosító eszközzel (színes fénymásolóval, nyomtatóval) állították elő.

A valutahamisítási esetek száma és a lefoglalt mennyiség továbbra is kedvező. Az NKK szakértői mindössze 422 darab különböző (jellemzően dollár és euro) valutahamisítványt vizsgáltak a második negyedévben. Ezen belül a hamis eurobankjegyek előfordulása (286 db) továbbra sem jelentős.

5. Fizetési rendszerek

5.1. A VIBER TELJESÍTMÉNYE

Forgalma

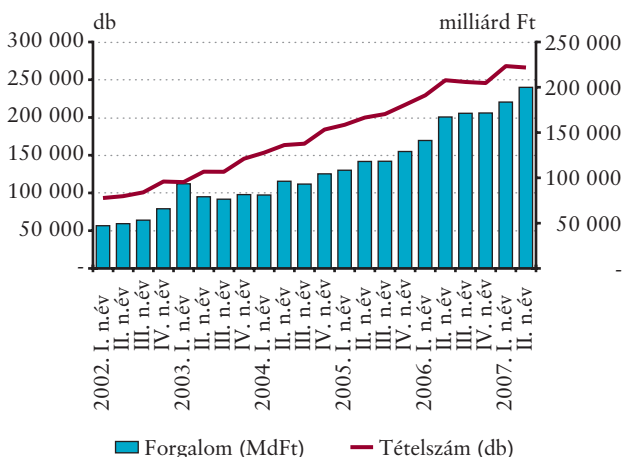
2007 második negyedévében a VIBER-ben kiegyenlített fizetési megbízások száma 221,8 ezer db volt, melynek összértéke 239,9 billió (ezermilliárd) Ft. Az elszámolt tranzakciók száma előző negyedévhez viszonyítva 0,7%-kal csökkent, míg értékük 10,9%-kal nőtt. A tételszám (2006 II. negyedévében 207,8 ezer db) 6,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához mérve. A forgalom értéke (200,7 billió Ft -ről) ennél gyorsabban, 19,5%-kal nőtt. A tárgynegyedévben a havi átlagos forgalmi érték 80,0 billió Ft volt, a negyedév havi csúcsgalmát 2007. június hónapban érte el (87,9 billió Ft).

A tárgynegyedév havi átlagos tételszáma 73,9 ezer db, mely 0,6 ezer db-bal kevesebb az előző negyedévben mért havi átlagnál. A havi csúcsgorgalma (81,4 ezer db) kismértékben elmarad az eddigi legmagasabb havi tételszámtól. A forgalom értékének növekedését az értékpapírügyletek, valamint a jegybanki betételhelyezés és az MNB-kötvényvásárlások okozták az előző negyedévhez mérten. A jegybanki betét és a kéthetes kötvény forgalma összességében 45,8%-kal nőtt az első negyedévhez képest, ugyanakkor a vizsgált negyedévben kismértékben nőtt a jegybanki betét aránya a kötvényügyletekhez képest.

2002 óta értékben és tételszámban mutatkozó negyedévenkénti változását szemlélteti a 7. ábra.

7. ábra

A VIBER-ben lebonyolított fizetések értéke és száma negyedévenként

A tárgynegyedév számított átlagos napi tételszáma 3578 db, ami az előző negyedév hasonló értékéhez képest (3546 db) alig változott. A forgalom napi átlagos értéke 3869 milliárd forintot tett ki, 10,6%-kal nagyobb az előző negyedév 3499 milliárd Ft/nap értékénél.

2007 első negyedévében június 20-án számolták el a legtöbb megbízást a VIBER-ben: 4991 db tételt. A negyedév értékben számított napi csúcsgorgalma ugyanezen a napon volt: 6283 milliárd forint.

Likviditása

A tárgyidőszakban az MNB ügyfélkörébe tartozó belföldi bankok és egyéb intézmények napi átlagos számlapénzállománya 568,7 milliárd Ft volt (ez az érték 1,6%-kal kevesebb az első negyedév adatánál, de 9,5%-kal meghaladja az előző év azonos időszakának értékét). Ezt a likviditást egészítette ki 539,7 milliárd forint napközbeni átlagos hitelkeret, mely kismértékben (0,8%-kal) több volt a 2007 első negyedévi értékénél, és amelynek összegében 2006. év azonos időszakához (405,1 milliárd Ft) képest még jelentősebb (33,2%-os) növekedés következett be. A napi likviditás átlagos értéke így kevesebb volt az előző negyedévinél (1108,4 milliárd forint), miközben az átlagos napi pénzforgalom¹ (4143,5 milliárd Ft) 10,1%-kal haladta meg az előző negyedévit, vagyis csaknem azonos likviditással több forgalmat kellett finanszírozni. A megelőző év hasonló időszakához képest pedig 9,5%-kal nőtt a pénzforgalom, míg a likviditás 19,9%-kal emelkedett, vagyis 2006 hasonló időszakához képest is javult a bankok fedezettsége.

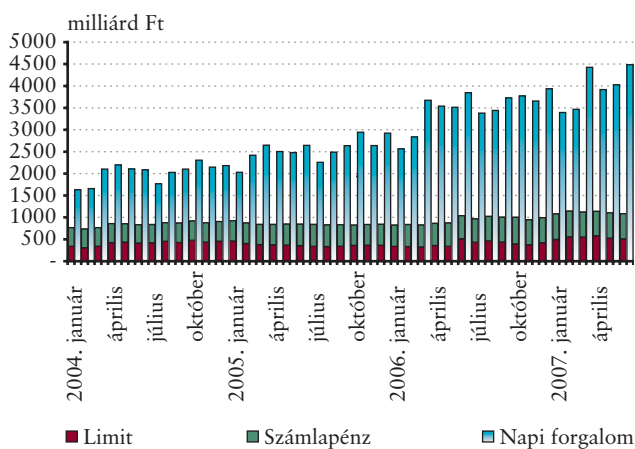
Az átlagos napi forgalom 3,74-szerese a napi likviditásnak a tárgynegyedévet tekintve (a forgalom és a likviditás aránya az egyes hónapok átlagát számolva, rendre: 3,45–3,65–4,13), az arány az előző negyedévben 3,38 volt (2006 II. negyedévben 3,95). Ez a rendszer likviditásának relatív szűkülését jelenti a pénzforgalomhoz képest. A bankrendszer átlagos napi likviditásának és pénzforgalmának havi alakulását a 8. ábra mutatja.

2007 II. negyedévben a bankok által igénybe vett nap végi hitel kumulált összege (130,5 milliárd Ft, melynek 98,9%-át júniusban, túlnyomórészt a kötelező tartalék periódus utolsó napjaiban vették fel a bankok) 19,5%-kal nőtt az előző negyedévi (109,2 milliárd Ft) igénybevételhez képest. Az előző év azonos időszakát tekintve (255,5 milliárd Ft) a csökkenés

¹ Tartalmazza a VIBER-forgalom mellett a BKR-t és a jegybanki számlavezető rendszert is.

8. ábra

A bankok napi átlagos likviditásának (számlapénz+ limit) és a pénzforgalmának összevetése

48,9%-os. A napvégi hitel összértékének 68-szorosát teszi ki a jegybanknál elhelyezett betét és MNB-kötvényállomány értéke, vagyis a bankrendszer összességében havi szinten bőséges likviditással rendelkezik.

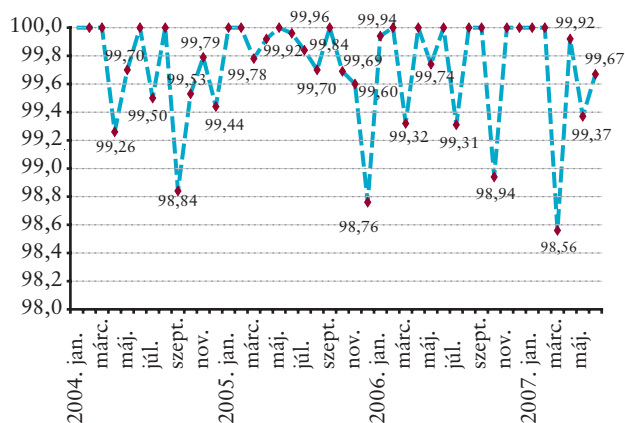
Sorban állás

A VIBER-ben a sorban állások száma az előző negyedévhez képest 6,3%-kal csökkent, ezzel együtt jelentősen (41,9%-kal) csökkent a sorba állított (sorkezdő) megbízások összege is. Bár az MNB-kötvényelhelyezés a negyedév folyamán 41%-kal több volt az előző negyedévinél, amelyet a hitelkeret fedezeteként elhelyezhetnek a bankok, a hitelkeret növekedése nem történt meg. Nem fordult elő nap végi fedezetlenség miatt tételtörlés, két napon volt üzemidő-hosszabbítás, melynek technikai és nem likviditási oka volt.

9. ábra

A VIBER rendelkezésre állása

(százalék)

Rendelkezésre állás

A VIBER átlagos negyedéves rendelkezésre állása 99,65% volt, nem volt két órát meghaladó üzemidő-kiesés. Az előforduló üzemszünet túlnyomó részben a SWIFT szolgáltatásainak elérését biztosító távközlési kapcsolat hibájára vezethető vissza.

5.2. BANKKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

5.2.1. Fizetési Rendszer Tanács ülése

Idei első rendes ülését tartotta a Fizetési Rendszer Tanács (FRT) május 18-án, amelyen – többek között – az alábbi témákat tárgyalták meg és hoztak velük kapcsolatban döntéseket:

- A csoportos beszédés fizetési móddal foglalkozó munkacsoport feladata – többek között – az volt, hogy feltárja annak okait, vajon miért nem annyira elterjedt ez a fizetési mód, mint amennyire kényelmes és biztonságos a használata a gyakorlatban. Ennek okát abban azonosították, hogy a fizetési módra vonatkozó működési szabályokat sem a beszedők, sem az ügyfelek nem követik pontosan, az előírt eljárási rendben szereplő határidőket sokszor nem tartják be. E felismerés birtokában a munkacsoport revízió alá vette és újrafogalmazta e szabályokat, illetőleg kezdeményezte az új szabályoknak a szabványosítását a Magyar Szabványügyi Testületnél. Az FRT a munkacsoport eddigi feladatát továbbiakkal bővítette, kérve, elemezzék, az új működési szabályokban foglaltak mennyiben felelnek meg az európai pénzforgalmi szabályozásnak új alapot adó – még ki nem hirdetett – pénzforgalmi szolgáltatási irányelvben e fizetési móddal kapcsolatos követelményeknek, valamint a GIRO Zrt. bevonásával vizsgálják meg a központi felhatalmazás-kezelés bevezetésének lehetőségét és hatásait.
- A Készpénz bizottság beszámolt a pénzfeldolgozó és -szállító vállalkozások üzletmenet-folytonossági terveivel foglalkozó munkacsoportjának eddig elvégzett munkájáról. Az érintett vállalkozások elismerték a velük folytatott megbeszélések során, hogy adott esetben a készpénzfeldolgozás folyamatos biztosítására a pénzfeldolgozó vállalatok önmagukban nem képesek. E probléma kiküszöbölésére két megoldás körvonalazódott. Az egyik az lehet – amit a feldolgozó cégek vetettek fel –, hogy az MNB-vel hoznának létre szerződést az ilyen esetek kezelésére. A másik, hogy az MNB kidolgozza a válsághelyzetben életbe lépő speciális üzleti feltételeit, amelyek általánosan érvényesek. Jegybanki keretek között megkezdődött ez utóbbinak a kidolgozása.

- Ismét napirenden volt a nemzeti SEPA-szervezet megalakításának kérdése. Működésének megkezdése egyre sürgetőbb, mivel 2008. január elsejétől az eurozónabeli bankok megkezdik az ún. SEPA fizetési módok közül elsőként a SEPA-átutalás gyakorlati alkalmazását. Az alkalmazó bankok köréhez történő csatlakozást a tagállamok hitelintézetei a nemzeti SEPA-szervezetek közreműködésével hajthatják végre.
- Az MNB kezdeményezésére és felkérésének eleget téve az FRT tagbankjai részt vesznek hazai készpénz nélküli fizetési rendszer egészét átfogó üzletmenet-folytonossági terv ki-dolgozásában.

5.2.2. SWIFTNet Phase 2 – átállás a kétoldalú kulcscseréről a PKI-re

A SWIFT, miután a SWIFTNet-migráció első szakaszában befejezte az áttérést X25 szabványon alapuló hálózatról IP-alapú, már interaktív szolgáltatások nyújtására is alkalmas hálózatra, majd minden felhasználója arra áttért, nyomban további korszerűsítésbe, a SWIFTNet-migráció második szakaszába kezdett.

A kétoldalú kulcscserét kiváltó PKI-rendszer (Public Key Infrastructure) és az ez utóbbin alapuló alkalmazás, az RMA

(Relationship Manager Application) bevezetésének technikai feltételeit – vállalásának megfelelően – 2007. április 30-ig valósította meg a hazai felhasználói közösség.

Ettől az időponttól a SWIFTNet FIN forgalom titkosítása és elektronikus aláírása az egyes hazai felhasználóknál a saját informatikai rendszerükbe beépített berendezéssel, a HSM-mel (Hardware Security Modul), és a kétoldalú kulcscserével párhuzamosan, a PKI használatával történik. Az RMA – az egy adott felhasználó számára az üzenetszintű partnerkapcsolat kezelését biztosító alkalmazás – használatbavételére 2008. negyedik negyedévében kerül sor, a SWIFT projektje szerint.

5.2.3. SWIFT SEPA road-show

Május elején a SWIFT képviselői az MNB konferencia-központjában tartottak előadást nemcsak a nemzeti SWIFT felhasználói csoport tagjai számára, hanem elsősorban a hazai bankközösség egésze pénzforgalmi szakemberei részére. A prezentáció arról a tesztprogramról szólt, amelyet kifejezetten a SEPA (Single Euro Payment Area) fizetési módok, valamint a hozzájuk kapcsolódó elszámolási és kiegyenlítési mechanizmus mielőbbi sikeres bevezetése céljából dolgoztak ki, és road-show keretében mutatnak be az összes EU-tagállamban.

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bank statisztikai tevékenysége – a statisztikai adatgyűjtés és adatfeldolgozás, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése – 2007 II. negyedévében a szokásos rendben folyt, és a statisztikai tevékenységhez kapcsolódó publikálás rendjében sem történt változás az előző negyedévhez képest.

A *fizetésimérleg-statisztika* területén 2007 második negyedévében folytatódott az új közvetlen jelentéseken alapuló adatgyűjtési rendszer bevezetésére történő átállás előkészítése. 2007. február 21-én jelent meg a 2008. január 1-jétől hatá-

lyos MNB-elnöki rendelet a fizetésimérleg-statisztika új adatgyűjtéseiről. Az új adatgyűjtési rendszer bevezetését egy széles körű, több mint 2500 vállalatot érintő kommunikáció előzi meg. Az MNB júniusban folytatta az év elején megkezdett tájékoztató előadásokat, és kiadta harmadik tájékoztató hírlevelét a változásokról a potenciális adatszolgáltatói kör részére. Az adatszolgáltatók az MNB honlapján kialakításra került önálló aloldalon (www.fma.mnb.hu) kapnak tájékoztatást. Az aloldal magyar és angol nyelven is elérhető. Emellett az MNB a Világgazdaság mellékletében is tájékoztatást adott az új adatgyűjtési rendszerről.

Negyedéves jelentés

2007. július 16.

Nyomda: D-Plus

H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

